

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de

22.12.2011

1389

INFORMARE

privind participarea la reuniunea

Președintele Biroului
Camerei Deputaților

S.P. Nr. 1389 din 22.12.2011

„Tendințe demografice și coeziune socială într-o Europă stabilă”

Bruxelles, 5 - 6 decembrie

În perioada 5 - 6 decembrie a.c., la Bruxelles, a avut loc reuniunea parlamentară comună „Tendințe demografice și coeziune socială într-o Europă stabilă”, organizată de Parlamentul European, în colaborare cu Parlamentul Republicii Polone, în contextul deținerii președinției Consiliului Uniunii Europene de către această țară.

Temele abordate în cadrul reuniunii din 5 – 6 decembrie 2011 au fost: impactul schimbărilor demografice asupra economiilor și bugetelor, coeziunea europeană și dezvoltarea regională, tendințe curente în ocuparea forței de muncă și în evoluția demografică - aspecte sociale și de egalitate de șanse între femei și bărbați.

Din partea Camerei Deputaților, la această acțiune a participat domnul deputat Valeriu Zgonea, vicepreședinte al Camerei Deputaților, membru al Comisiei pentru administrație publică, amenajarea teritoriului și echilibru ecologic.

În deschiderea reuniunii, președintele Parlamentului European, domnul Jerzy Buzek, a subliniat importanța identificării strategiilor pentru îmbunătățirea condițiilor de viață în Uniunea Europeană în contextul crizei economice, al condițiilor dificile în care trăiesc milioane de cetățeni europeni și al nivelului ridicat al șomajului în rândul tinerilor. Îmbătrânirea demografică, deși salutară, fiind un indicator al faptului că cetățenii se bucură de o calitate a vieții mai bună, poate constitui o provocare pentru economiile și bugetele europene dacă nu sunt reformate sistemele de pensii și nu sunt dezvoltate mecanisme eficiente de economisire în timpul vieții active. Criza datoriilor și perspectiva plătirii acestora de către generațiile viitoare cresc gradul de prioritate cu care este necesar să fie tratate reforma sistemului de pensii și solidaritatea între generații. În final, domnul Jerzy Buzek și-a exprimat optimismul față de capacitatea liderilor politici de a adopta reformele necesare, crizele economice fiind un factor stimulator pentru adoptarea deciziilor politice dificile.

Președinta Seim-ului Republicii Polone, doamna Ewa Kopacz, a reiterat importanța reuniunilor interparlamentare la nivelul Uniunii Europene și rolul parlamentelor naționale, în calitatea lor de gardieni ai respectării principiului subsidiarității, în procesul de luare a deciziilor la nivel european. În ceea ce privește problemele sociale cu care se confruntă în acest moment Europa, doamna Ewa Kopacz a subliniat necesitatea reducerii diferențelor între regiuni pentru a combate eficient sărăcia și excluziunea socială și pentru a stimula creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă.

Domnul Michel Cichon, directorul Departamentului pentru securitate socială al Organizației Internaționale a Muncii, a prezentat o scurtă analiză a dificultăților generate de provocările demografice pentru societatea europeană și a făcut o trecere în revistă a posibilelor soluții pentru depășirea acestora. Pe termen mediu și lung se prefigurează o creștere semnificativă a raportului dintre numărul de pensionari și numărul de persoane active pe piața forței de muncă, o creștere lentă a vârstei de pensionare, reducerea potențialului de creștere economică datorită scăderii bazei populației active, în contextul unei presiuni din ce în ce mai ridicate în sensul scăderii nivelului de taxare pentru păstrarea competitivității pe piețele internaționale. Uniunea Europeană cunoaște rate de creștere negative, scăderea veniturilor la bugetele de stat, creșterea lentă a fenomenului de migrație, evoluții care vor avea drept consecință o scădere a nivelului de trai, suportarea tot mai greu de populația activă a transferurilor pentru susținerea sistemelor de securitate socială, scăderea solidarității și coeziunii sociale și a competitivității pe piețele internaționale. Pentru îmbunătățirea acestui scenariu, societățile europene ar trebui să reducă ratele de dependență și să reformeze sistemele de asigurări sociale prin prelungirea vieții active a generațiilor cu copii puțini, prin îmbunătățirea orarelor de muncă pentru a stimula participarea femeilor pe piață, prin încurajarea imigrației (soluție pe termen scurt întrucât imigranții tind să preia modelul de creștere demografică al populației din țara gazdă) și prin investiții în programele de reconversie profesională și de învățare pe tot parcursul vieții. Pentru a putea fi implementate aceste politici sunt necesare reforme la nivelul politicii economice și fiscale, o creștere a productivității individuale, creșterea gradului de educație, acceptarea unui nivel de taxare mai ridicat și acceptarea muncitorilor migranți.

În intervențiile lor, reprezentanții parlamentelor naționale au fost de acord asupra necesității identificării rapide a soluțiilor pentru creșterea gradului de

ocupare a forței de muncă. Soluțiile propuse, însă, au variat în funcție de statul și de familia politică din care provin. Astfel, au fost dezbătute propuneri de liberalizare a pieței versus consolidarea sistemelor de protecție socială, precum și măsuri de creștere a vârstei de pensionare și de activare a cetățenilor care au ieșit de pe piața muncii versus creșterea gradului de ocupare a tinerilor șomeri și a femeilor. Parlamentarii au adus în discuție și migrația tinerilor din noile state membre către statele vestice, fiind prezentată atât perspectiva statelor de migrațiune, cât și perspectiva statelor gazdă, precum și mobilitatea scăzută a cetățenilor din regiunile cu un nivel ridicat al șomajului către regiunile care au nevoie de forță de muncă.

În răspuns la problemele ridicate de parlamentari, domnul Michel Cichon a replicat că nu este necesară o alegere între creșterea vârstei de pensionare și reducerea numărului de șomeri în rândul tinerilor, stimularea gradului de ocupare a ambelor categorii sociale determinând o reducere a consecințelor economice a îmbătrânirii demografice. Dificultatea o poate constitui, însă, pregătirea profesională a unor tineri și faptul că aceștia nu au competențele necesare pentru a fi prezenți pe piața muncii. În ceea ce privește redistribuția între generații și menținerea statului bunăstării, a precizat că aceasta este o decizie politică, nivelul de taxare însoțit de măsuri complementare pentru asigurarea echității neafectând creșterea economică. De asemenea, pentru stimularea mobilității cetățenilor a recomandat identificarea unor soluții la nivel european, așteptările pentru creșterea mobilității în lipsa unui cadru legislativ comun care să o stimuleze fiind nerealiste. Domnul Cichon a precizat, în același timp, că acceptarea muncitorilor migranți nu constituie decât un răspuns temporar și a recomandat investiții publice în educație și în creșterea gradului de integrare a tinerilor pe piața forței de muncă.

În secțiunea dedicată politicii de coeziune, doamna Constanze Angela Krehl, membră a Parlamentului European și raportor pe această problemă, a făcut câteva observații pe marginea pachetului legislativ propus de Comisia Europeană în privința politicii de coeziune, subliniind, încă de la debutul intervenției domniei sale, faptul că îndeplinirea obiectivelor propuse în acest domeniu depinde de asigurarea unei alocări bugetare corespunzătoare în noul cadru financiar multianual. Doamna Constanze Angela Krehl a reamintit dificultatea apărării menținerii nivelului actual de finanțare în cadrul negocierilor Consiliului privind viitorul buget european pe termen mediu și a îndemnat

parlamentarii naționali să explice miniștrilor lor de finanțe importanța unei politici de coeziune eficiente pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020 și pentru stimularea creșterii economice în ansamblul Uniunii. Temele de dezbatere propuse de parlamentarul european au fost: asigurarea echilibrului între îndeplinirea obiectivelor propuse în cadrul strategiei Europa 2020 și interesele regiunilor, amintind inițiativele Comisiei pentru crearea Cadrului Strategic Comun pentru cele 5 fonduri europene, cooperarea teritorială europeană, menținerea abordării bazate pe elaborarea și negocierea cu Comisia Europeană a unor documente strategice de referință, precum și măsurile propuse de Comisia Europeană în vederea eliminării birocrăției și a consolidării dimensiunii urbane a politicii de coeziune.

Membrii parlamentelor naționale au recunoscut importanța politicii de coeziune în statele din care provin și au adus în discuție probleme privind atât noul cadru financiar multianual, cât și problemele specifice cu care se confruntă regiunile europene. Parlamentarii care au intervenit în dezbatere și-au exprimat susținerea pentru o viitoare alocare bugetară care să se adreseze în special regiunilor celor mai puțin dezvoltate, și-au exprimat îngrijorarea cu privire la posibilele alocări în funcție de nivelul de absorbție, acestea riscând să reducă nivelul finanțării în regiunile care au cea mai mare nevoie de fondurile de coeziune și au subliniat necesitatea adaptării redistribuției fondurilor de coeziune în funcție de sistemul și de provocările cu care se confruntă fiecare stat membru, instituția regiunilor nefiind dezvoltată în mod unitar în toate statele Uniunii Europene. În ceea ce privește problemele specifice ale regiunilor, au fost amintite provocările pe care le reprezintă îmbătrânirea demografică a unor zone datorită migrația tinerilor către mediul urban, provocarea reprezentată de adaptarea competențelor populației vârstnice la noile evoluții tehnologice, problemele de infrastructură și de asigurare a asistenței medicale adecvate în regiunile mai puțin dezvoltate.

Doamna Danuta Hubner, președinta Comisiei pentru dezvoltare regională din Parlamentul European, a subliniat rolul activ al PE în negocierile pentru noul cadru financiar multianual, precizând că obiectivele noului buget trebuie să depășească nivelul măsurilor de austeritate și să aibă în vedere investiții pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și pentru dezvoltarea regională, a reamintit importanța sprijinirii demersurilor la nivel european de parlamentarii naționali.

În răspuns la problemele ridicate de membrii parlamentelor naționale și de europarlamentari în cadrul dezbaterii privind politica de coeziune, doamna Constanze Angela Krehl a subliniat că alocările bugetare destinate politicii de coeziune pentru noul cadru financiar multianual se situează sub nivelul celor din cadrul financiar actual, ceea ce transformă obiectivele propuse în cuvinte frumoase, dar cu șanse diminuate de realizare. Pentru facilitarea negocierilor în acest domeniu, pe viitor ar trebui găsit un echilibru între statele care beneficiază și cele care finanțează politica de coeziune, însă aceasta este o țintă dificil de atins, a recunoscut doamna Krehl. Parlamentarul european a ținut să sublinieze că elaborarea strategiilor de dezvoltare în cadrul politicii de coeziune au în vedere provocările determinate de îmbătrânirea demografică, migrația rural – urban, necesitatea adaptării la noile evoluții tehnologice etc., chiar dacă această corelare nu este întotdeauna explicită.

În secțiunea privind consecințele sociale ale îmbătrânirii demografice, dezbaterile s-au concentrat pe creșterea gradului de ocupare a femeilor și a persoanelor în vârstă pe piața forței de muncă.

În ceea ce privește activarea cetățenilor în vârstă, au fost subliniate calitățile acestei categorii ca potențiali angajați (experiență, deprinderea de a avea un loc de muncă, acceptarea unor programe de lucru flexibile), adesea neapreciate de către angajatori datorită cultului tinerilor în societățile vestice. Au fost amintite, de asemenea, provocările cu care se confruntă generația vârstnică datorită evoluției tehnologice, provocări ce pot fi depășite prin programe eficiente de reconversie profesională, precum și prin crearea de noi locuri de muncă datorită extinderea cererii pentru serviciile de care au nevoie persoanele de vârstă a treia. Un alt element important adus în discuție este reducerea presiunii asupra sistemului de asigurări sociale dacă viața activă este continuată, precum și menținerea stării de sănătate în rândul populației vârstnice datorată stilului de viață activ.

Pentru creșterea gradului de ocupare al femeilor, în cadrul dezbaterilor, au fost reamintite cele două roluri pe care acestea trebuie să le îndeplinească simultan, de profesionist la locul de muncă și de persoană care se ocupă de îngrijirea familiei acasă. Studiile arată că societățile care încurajează egalitatea de șanse pe piața forței de muncă se bucură de rate de fertilitate mai ridicate decât societățile în care este promovată familia tradițională. Pentru a reconcilia viața de familie cu cariera în rândul femeilor, au fost propuse o serie de măsuri,

printre care crearea de creșe la locul de muncă și împărțirea între cei doi parteneri a concediului de îngrijire a copilului, măsura din urmă având rolul de a reduce discriminarea împotriva femeilor în rândul angajatorilor și promovarea unor roluri și responsabilități egale în rândul familiilor. Parlamentarii și-au exprimat îngrijorarea, în contextul reducerii numărului de locuri de muncă datorită crizei economice, și față de tendința femeilor de accepta salarii mult mai mici decât colegii lor bărbați și de a se supra – încărca cu activitatea în viața profesională și cu munca de îngrijire a familiei în societățile în care femeile sunt active pe piața forței de muncă, dar păstrează rolul tradițional în familie. Nu în ultimul rând, a fost ridicată problema situației femeilor pe piața forței de muncă și perspectiva integrării lor în activități remunerate, având în vedere rolul tradițional al acestora de a îngriji copiii și persoanele în vârstă din familie, în condițiile îmbătrânirii demografice și creșterii perioadei în care este nevoie de aceste îngrijiri.

Deputat Valeriu Ștefan Zgonea

Vicepreședinte al Biroului Permanent al Camerei Deputaților

